

Joanna Chwałek

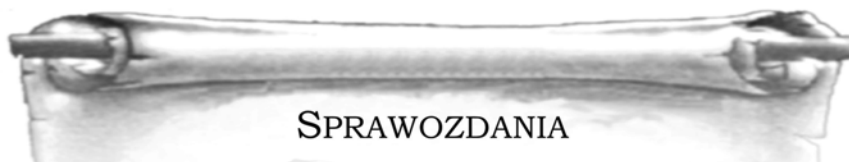
Konferencja "Biblioteka dla Przyszłości", Chorzów, 3 kwietnia 2009

Bibliotheca Nostra : śląski kwartalnik naukowy 2/2, 107-110

2009

Artykuł został opracowany do udostępnienia w internecie przez Muzeum Historii Polski w ramach prac podejmowanych na rzecz zapewnienia otwartego, powszechnego i trwałego dostępu do polskiego dorobku naukowego i kulturalnego. Artykuł jest umieszczony w kolekcji cyfrowej bazhum.muzhp.pl, gromadzącej zawartość polskich czasopism humanistycznych i społecznych.

Tekst jest udostępniony do wykorzystania w ramach dozwolonego użytku.

SPRAWOZDANIA

JOANNA CHWAŁEK

*Biblioteka Główna Akademii Wychowania Fizycznego
im. Jerzego Kukuczki w Katowicach*

KONFERENCJA *BIBLIOTEKA DLA PRZYSZŁOŚCI* CHORZÓW, 3 KWIETNIA 2009

Wyższa Szkoła Bankowa w Chorzowie 3 kwietnia 2009 roku zorganizowała kolejne Forum Sekcji Bibliotek Szkół Wyższych Stowarzyszenia Bibliotekarzy Polskich przy Zarządzie Okręgu w Katowicach, poświęcone psychologii. W tym roku ta tematyka została wzbogacona o zagadnienie nowych technologii, stosowanych w bibliotekach i ich wieloaspektowego oddziaływania na życie człowieka. W pierwszej części obrad przede wszystkim omówiono wybrane zagadnienia związane z Web 2.0.

Sabina Cisek zwróciła uwagę na problematykę dzielenia się wiedzą (*knowledge sharing*) w Internecie, widoczną dzięki ogromnej liczbie serwisów, które są tworzone przez Internautów w myśl zasady: „nikt z nas nie jest tak bystry jak my wszyscy razem”. Powstaje swoista Agora, wirtualne miejsce, gdzie można się spotykać, dzielić pomysłami, problemami i ich rozwiązaniami, na zasadzie „zbiorowego altruizmu”, bez uzyskiwania określonych korzyści. Zjawisko to jest nie tylko odpowiedzią na nowe zapotrzebowanie – ono tę nową rzeczywistość tworzy. Serwery serwisów społecznościowych stają się rodzajem zbiorowej inteligencji, co umożliwia zmiany w wielu dziedzinach, m.in. gospodarce (zagadnienie to jednak wymaga dokładniejszych analiz).

Można wyróżnić serwisy społecznościowe w formie blogów profesjonalnych, serwisy typu Wiki (najpopularniejsza jest Wikipedia – encyklopedia wszelkich dziedzin i zagadnień, w której hasła tworzone są przez użytkowników), serwisy typu how to (odpowiadają na pytania

jak zrobić, wykonać różne rzeczy), serwisy typu pytanie-odpowieź (na podstawie pytań i odpowiedzi użytkowników tworzy się baza wiedzy), serwisy social bookmarking (można wymieniać się ciekawostkami znalezionymi w Internecie) oraz tzw. *sharing communities* – tu internauci dzielą się osobistymi zasobami cyfrowymi, jak filmami (Youtube), zdjęciami (Flickr), czy wiedzą (Slide Share – baza prezentacji multimedialnych z różnych dziedzin). Nowe zjawisko serwisów społecznościowych sprawia, że po epoce indywidualizmu wracamy do zachowań społecznych.

Monika Jędralska omówiła funkcjonowanie innego serwisu społecznościowego, jakim jest Śląska Biblioteka Cyfrowa (referat: *Nowe życie online czyli publikacje uczelni niepublicznej w środowisku cyfrowym*). Jej współtwórcami są instytucje – biblioteki, które za pomocą Internetu dzielą się z użytkownikami sieci wiedzą zawartą w gromadzonych przez siebie dokumentach, dostępnych w wersji cyfrowej, co sprzyja zachowaniu dziedzictwa kulturowego regionu, kraju czy narodu. Zgodnie z spostrzeżeniami bibliotekarzy Wyższej Szkoły Humanitas zasoby Śląskiej Biblioteki Cyfrowej stanowią nieocenioną pomoc dla studentów: czytelnictwo wybranych zdigitalizowanych skryptów kilkakrotnie przekracza statystykę wypożyczeń wersji drukowanej, gromadzonej w Bibliotece tej uczelni. Współcześnie młodzi ludzie, którzy „urodzili się z komputerem i myszką w ręce” wolą wersję cyfrową książki. Dostosowując się do tych potrzeb, zmienia się sama biblioteka, referentka zauważyła, że być może niedługo nieaktualne stanie się nadużywanie kserokopiarek czy wypożyczalnie międzybiblioteczne, a wzrośnie rola dzielenia się wiedzą, co przełoży się na popularność danych myśli, idei i odkryć naukowych.

Zagadnienie blogu w aspekcie funkcjonowania biblioteki było przedmiotem rozważań Marcina Malinowskiego (*Biblioteczne blogowanie – po dwóch latach doświadczeń*). Znana jest funkcja terapeutyczna blogowania, jest to zjawisko posiadające takie cechy jak otwarcie się na innych, nawiązywanie bliskich więzi z wieloma osobami, nieosiągalnymi w najbliższym otoczeniu, co jest doskonałym rozwiązaniem dla osób introwertycznych. Blog odgrywa również rolę dziennika, kroniki, gdzie dokumentuje się swoje losy, przemyślenia, a także kontaktuje się z osobami bliskimi. To również miejsce prezentowania własnej twórczości. Jak na tym tle przedstawiają się blogi bibliotekarskie? W wielu z nich są przedstawione śmieszne przypadki i sceny rozgrywane się w bibliotekach. Bibliotekarze (przynajmniej ci, których blogi analizował M. Malinowski) ściśle identyfikują się z zawodem.

Pewną renomę wśród pracowników bibliotek ma ISBNiK - blog Wojciecha Rozwadowskiego, mający już funkcję czasopisma bibliotekarskiego, w którym można znaleźć najnowsze fachowe informacje. Stanowi niejako „okno na polski świat bibliotekarski”. Innym rodzajem są „blogi korporacyjne”, tworzone głównie przez biblioteki publiczne w mniejszych miejscowościach, ale także przez Bibliotekę Główną Politechniki Warszawskiej, Książnicę Pomorską w Szczecinie czy organizacje takie jak Konfraternia Turystyczna SBP. Istnieją również blogi poświęcone danemu zagadnieniu, jak na przykład Biblioteka 2.0¹.

Referent zauważył także, że najslynniejsze blogi „zarabiają”, to znaczy zarabiają na reklamach ich właściciele. Rekordy popularności bije blog Tech Crunch, który przekształcił się w serwis dotyczący nowych technologii – odwiedza go obecnie 5.000.000 użytkowników miesięcznie. Innym popularnym blogiem jest Huffington Post. Dotyczy polityki (twierdzi się, że polityk, który tam nie zaistnieje nie istnieje w ogóle).

Oprócz blogów powstał również nowy portal dla bibliotekarzy. Misją Pulowerka² jest „dostarczanie informacji, które was rozbawią, zaciekawia i pozwolą nabrać trochę dystansu do naszego zawodu (...) Chcemy być portalem dla każdego bibliotekarza oraz pracownika książki, który potrzebuje chwili relaksu lub refleksji. Kiedy zaczynasz wątpić w sens swojej pracy, lub jesteś znudzony siedzeniem za ladą wystarczy zajrzeć na nasz portal. Tutaj bibliotekarze są zawsze w centrum uwagi. Rozumiemy twoje poczucie humoru, twoje frustracje i dzielimy twoje marzenia”³.

W części konferencji poświęconej ściśle psychologii poruszono zagadnienia zarządzania i pedagogiki bibliotecznej. Paweł Pioterek, na podstawie doświadczeń Biblioteki Wyższej Szkoły Bankowej w Poznaniu, zaprezentował zasady tworzenia efektywnych zespołów (*Budowanie efektywnych zespołów*). Uznał zespół za najistotniejszy czynnik w pracy organizacji. Przedstawił strukturę takich grup, fazy ich rozwoju, style kierowania i przywództwa oraz zasady komunikacji. Efektywny zespół charakteryzuje się:

- raczej nieformalną, przyjazną atmosferą,
- prowadzeniem ożywionych dyskusji, dostosowanych do zadań grupy,

¹ Można zgłaszać informacje o blogach internetowych na stronę Marcina Malinowskiego: <http://www.malin.net.pl>, e-mail: malin@malin.net.pl

² <http://www.pulowerek.pl> [dostęp: 2009-06-15].

³ *Pulowerek.pl. Inny portal bibliotekarzy.* <http://pulowerek.pl/o-serwisie> [dostęp: 2009-06-15].

- poświęcaniem należytej uwagi wypowiedziom każdego członka grupy,
- podejmowaniem decyzji dzięki negocjacjom,
- wyjaśnianiem rozbieżności,
- zrozumieniem i identyfikowaniem się z celami grupy,
- czytelnym określeniem pełnionych przez członków grupy ról,
- szczerą, otwartą krytyką, wyrażaną bez ataków personalnych,
- brakiem dominacji lidera nad pozostałymi członkami zespołu.

Stefan Kubów podniósł zagadnienie roli biblioteki akademickiej w wychowaniu dzieci i młodzieży (*Biblioteka dzieciom i młodzieży*). Uznał, że misję nawiązywania kontaktu dziecka z książką powinny prowadzić nie tylko biblioteki szkolne czy publiczne, ale również biblioteki uczelni wyższych, co omówił na przykładzie Biblioteki Dolnośląskiej Szkoły Wyższej Edukacji. Wskazał na takie działania, jak pozyskanie dubletów książek dla dzieci i młodzieży z bibliotek w regionie, organizowanie konkursów, wystaw czy lekcji bibliotecznych. Oferta bibliotek powinna uwzględnić również potrzeby „społeczeństwa bezpapierowego”.

Konferencja *Biblioteka dla Przyszłości* pozwoliła na ukazanie nowych technologii, funkcjonujących w społeczeństwie i obecnych także we współczesnej bibliotece, w aspekcie ich psychologicznego oddziaływania, co wydaje się istotnym, wartym kontynuacji zagadnieniem.